

**UCHWAŁA NR XXI/166/12
RADY MIASTA BOLESŁAWIEC**

z dnia 28 marca 2012 r.

w sprawie uznania za grupowy pomnik przyrody alei lip zlokalizowanej na obrzeżach lasu komunalnego przy ul. Piastów w Bolesławcu.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591 ze zm.: z 2002 r. Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153 poz.1271, Nr 214 poz. 1806; z 2003 r. Nr 80 poz. 717, Nr 162 poz.1568; z 2004 r. Nr 102 poz.1055, Nr 116 poz.1203; z 2005 r. Nr 172 poz.1441, Nr 175 poz.1457; z 2006 r. Nr 17 poz. 128, Nr 181 poz.1337; z 2007 r. Nr 48 poz.327, Nr 138 poz.974, Nr 173 poz. 1218; z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458; z 2009 r. Nr 52, poz.420, Nr 157, poz. 1241; z 2010 r. Nr 28, poz. 142, Nr 28, poz. 146, Nr 106, poz. 675; z 2011 r. Nr 40, poz. 230, Nr 117, poz. 679, Nr 21, poz.113) oraz art. 44 ust 1 i ust. 2, art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 t. j. ze zm.: MP Nr 96, poz. 894, Dz. U. Nr 215, poz. 1664, Dz. U. Nr 157, poz. 1241; z 2010 r. Dz. U. Nr 76 poz. 489, Nr 119, poz. 804, MP Nr 76, poz. 954; z 2011 r. Dz. U. Nr 34, poz. 170, Nr 94, poz. 549), Rada Miasta Bolesławiec uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Dla ochrony chronionego gatunku owada, to jest pachnicy dębowej, uznaje się za pomnik przyrody dwurzędową aleję o długości 350 m, którą tworzy pięćdziesiąt siedem lip, zlokalizowaną na terenie działek gruntowych nr 204 i 206 w obrębie 14 miasta Bolesławiec, na południowo-wschodnim obrzeżu lasu komunalnego przy ul. Piastów, opisaną szczegółowo w załączniku Nr 1 do uchwały.

2. Alei nadaje się nazwę „Aleja Przyleśna”.

§ 2. W odniesieniu do obiektu wymienionego w § 1 ust. 1 zabrania się:

- 1) niszczenia lub uszkodzenia,
- 2) uszkodzenia lub zanieczyszczenia gleby w obrębie systemu korzeniowego lip,
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych w obrębie systemu korzeniowego lip,
- 4) zmiany sposobu użytkowania ziemi w obrębie systemu korzeniowego lip,
- 5) umieszczania tablic reklamowych na lipach.

§ 3. Nadzór nad pomnikiem przyrody sprawuje Prezydent Miasta Bolesławiec.

§ 4. Wykonanie niniejszej uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Bolesławiec.

§ 5. Uchwała podlega publikacji na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Bolesławiec oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

Przewodniczący Rady Miasta

Józef Pokładek

		Karta ewidencyjna obiektu o cechach pomnika przyrody ożywionej (proponowanego do objęcia ochroną)		
Województwo: dolnośląskie		Miasto: Bolesławiec		Miejscowość: Bolesławiec
Nr obiektu:	Nazwa obiektu/gatunek (nazwa polska i łacińska) „Aleja Przyleśna” Aleja lipowa Lipa drobnolistna / <i>Tilia cordata</i> / Lipa szerokolistna / <i>Tilia platyphyllos</i> L. /		Rodzaj (ilość w przypadku grupowych) 57 drzew - lip	
			Współrzędne geograficzne wg GPS A: N 51°15'12.55" E 15°35'26.23" (początek alei) B: N 51°15'19.46" E 15°35'36.90" (koniec alei) (mapa – załącznik nr 3)	
Opis stanowiska (charakterystyka otoczenia, zagrożenia i inne): Aleja znajduje się w południowo-wschodniej części Bolesławca, na skraju lasu komunalnego pomiędzy ul. Piastów i Kosiby. Aleja jest częścią założenia parkowego, które zostało w roku 1875 zlecone Edwardowi Petzoldowi (1815-1891), jednemu z najgłośniejszych w XIX stuleciu architektów ogrodów na Śląsku i Łużycach. Aleja graniczy od strony SE z polami uprawnymi i nieużytkowanymi łąkami. Przez aleję prowadzi droga gruntowa, sporadycznie użytkowana przez samochody. Wzdłuż alei poprowadzona jest ścieżka przyrodnicza „Las przy ulicy Piastów w Bolesławcu” oznaczona kolorem zielonym. Przy alei ustawiona są dwie tablice „Przystanek 5. Mieszkańcy starych drzew” oraz „Przystanek 6. Drzewa pomnikowe”. Ponadto znajdują się tu dwa kosze na śmieci i dwie ławki. Na alei lipowej stwierdzono występowanie pachnicy dębowej / <i>Osmoderma eremita</i> /, która jest gatunkiem z załącznika II i IV Dyrektywy Siedliskowej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory) objęty ochroną gatunkową w Polsce zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. Nr 237, poz. 1419). Dodatkowo pachnica dębowa, zgodnie z w/w Rozporządzeniem należy do grupy gatunków, których nie dotyczą zwolnienia od zakazów wynikające z wykonywania czynności związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej. Z uwagi na rzadkość występowania, chrząszcz został również umieszczony w Polskiej Czerwonej Księdze, jako gatunek narażony na wyginięcie (Kategoria VU) (Głowaciński i Nowacki 2004). Szczegółowy opinia eksperta – załącznik nr 4.				
Główne zagrożenia obiektu: zaśmiecanie, składowanie odpadów w pobliżu drzew /"dzikie wysypiska"/, niekontrolowane palenie ognisk i grillowanie na łące obok alei. Charakterystyka obiektu: forma: dwurzędowa długość: 350 m ilość drzew po prawej stronie: 26 ilość drzew po lewej stronie: 31 Załącznik nr 1 - wykaz drzew wraz z wymiarami.				
Opis techniczny obiektu:				
Obwód [cm]	Wysokość [m]	Rozpiętość korony [m]	Wysokość korony [m]	Długość alei [m]
120 – 430 cm	12,5 – 24 m	do 22 m		350 m
Opis stanu zdrowotnego: Ubytki wewnętrzne pni /dziuple, wypróchnienia, wypróchnienia kominowe/. Oblamane konary w pojedynczych drzewach.		Proponowane zabiegi pielęgnacyjne: Zabezpieczenie pionowego otworu wypróchnienia w obiekcie nr 23 /strona prawa/ z uwagi na możliwość wysypywania się zawartości wraz z larwami i kokolitami pachnicy dębowej. Inne wnioski i zalecenia: Nie prowadzić żadnych cięć w koronie, pniu i poszyciu drzew. Nie wypełniać wypróchnień.		
Określenie stanu zdrowotnego w skali 1-5 (1-b.zły, 2-zły, 3-średni, 4-dobry, 5-b.dobry) 4				
Właściciel: Gmina Miejska Bolesławiec	Użytkownik: Prezydent Miasta Bolesławiec		Zarządca: Prezydent Miasta Bolesławiec	
Podstawa prawna oraz data objęcia ochroną: Art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz.1591 t. j. ze zm.) oraz art. 44 ust 1 i ust. 2, art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220t.j. ze zm.)			Wskazania do zniesienia ochrony wraz z uzasadnieniem: brak	
Kronika obiektu: 2007 - wytyczenie i urządzenie ścieżki przyrodniczej „Las przy ulicy Piastów w Bolesławcu” 26.06.2011 – stwierdzenie występowania pachnicy dębowej, opinia eksperta dr Marcina Kadeja z Uniwersytetu Wrocławskiego (załącznik nr 4) 20.09.2011 – dokonanie pomiarów dendrometrycznych przez Stowarzyszenie Trójrzecze				

Obwody poszczególnych drzew w alei lipowej w parku przy ulicy Piastów w Bolesławcu

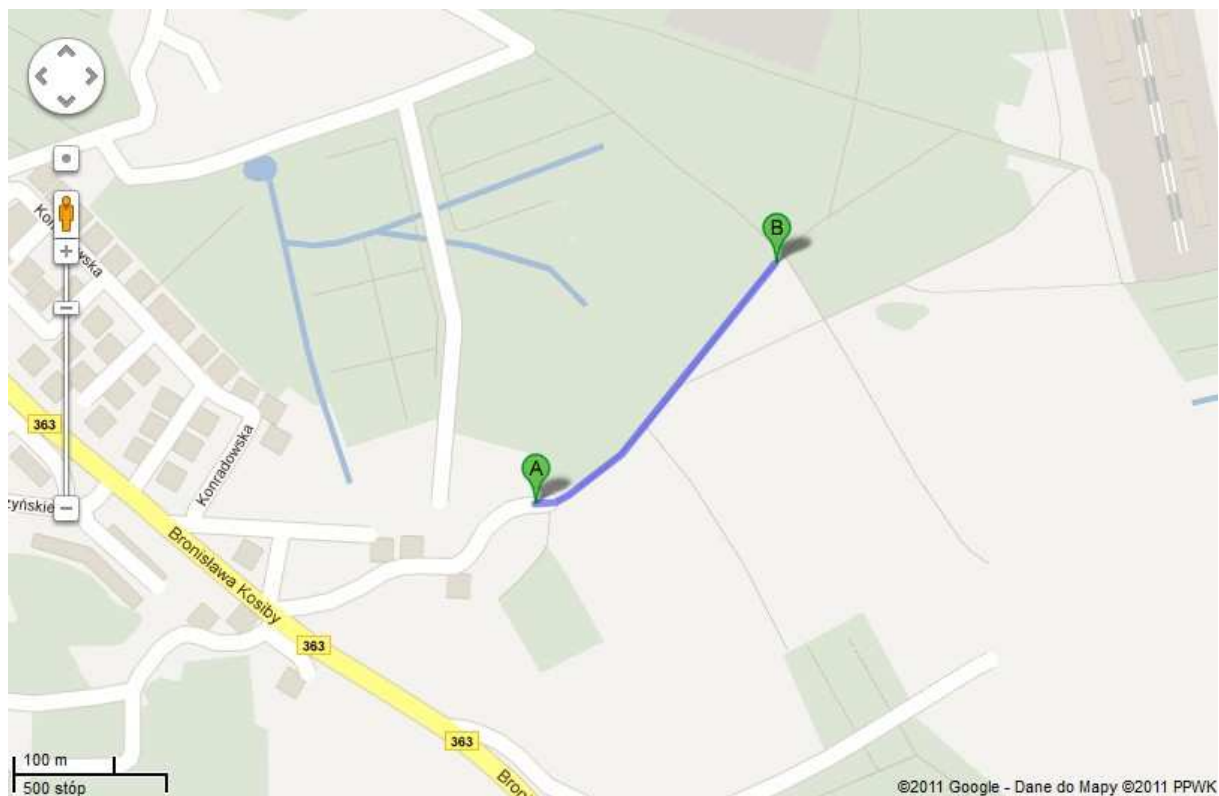
Kierunek od pomnikowej lipy szerokolistej „Dagmara”

Strona lewa:				Strona prawa:			
Nr drzewa	Obwód [cm]	Gatunek	Uwagi	Nr drzewa	Obwód [cm]	Gatunek	Uwagi
1	257	Lipa drobnolistna		1	236	Lipa drobnolistna	
2	306	Lipa drobnolistna		2	190	Lipa drobnolistna	
3	120 135	Lipa drobnolistna	Pień podwójny	3	145 163	Lipa szerokolista	Pień podwójny
4	285	Lipa drobnolistna		4	207	Lipa drobnolistna	
5	300	Lipa szerokolista		5	360	Lipa drobnolistna	Wypróchnienie na wys. ok. 200 cm. Siedlisko pachnicy dębowej.
6	305	Lipa szerokolista		6	280	Lipa drobnolistna	Wypróchnienie na złamanym konarze na wys. 200 cm, potencjalne siedlisko pachnicy dębowej
7	410	Lipa drobnolistna		7	250	Lipa drobnolistna	
8	265	Lipa drobnolistna	Duże wypróchnienie kominowe. Siedlisko pachnicy dębowej.	9	214	Lipa szerokolista	
9	170	Lipa drobnolistna		9	357	Lipa drobnolistna	
10	190	Lipa drobnolistna		10	430	Lipa drobnolistna	Bardzo duże wypróchnienie (struktura otwarta) rozchodzące się w dwa pnie.
11	143	Lipa szerokolista		11	270	Lipa drobnolistna	Wypróchnienie na wysokości ok. 300 cm, potencjalne siedlisko pachnicy dębowej.
12	200	Lipa drobnolistna		12	260	Lipa drobnolistna	Wypróchnienie na wys. 40 cm, siedlisko pachnicy dębowej.
13	240	Lipa szerokolista		13	200	Lipa drobnolistna	
14	315	Lipa drobnolistna		14	235	Lipa drobnolistna	
15	212	Lipa szerokolista		15	356	Lipa szerokolista	
16	260	Lipa drobnolistna		16	260	Lipa drobnolistna	
17	150	Lipa drobnolistna		17	310	Lipa szerokolista	
18	265	Lipa szerokolista		18	258	Lipa szerokolista	
19	167	Lipa szerokolista		19	310	Lipa szerokolista	
20	200	Lipa szerokolista		20	300	Lipa szerokolista	
21	195	Lipa drobnolistna	Wypróchnienie na wysokości ok. 150 cm	21	207	Lipa drobnolistna	
22	160	Lipa szerokolista		22	370	Lipa drobnolistna	Duże wypróchnienie kominowe, uszkodzony pień, kora, dostęp do wnętrza pnia. Wewnątrz stwierdzone duże stanowisko pachnicy dębowej. Obiekt wymagający szczególnej ochrony i zabezpieczenia otworu przed wysypywaniem się zawartości.

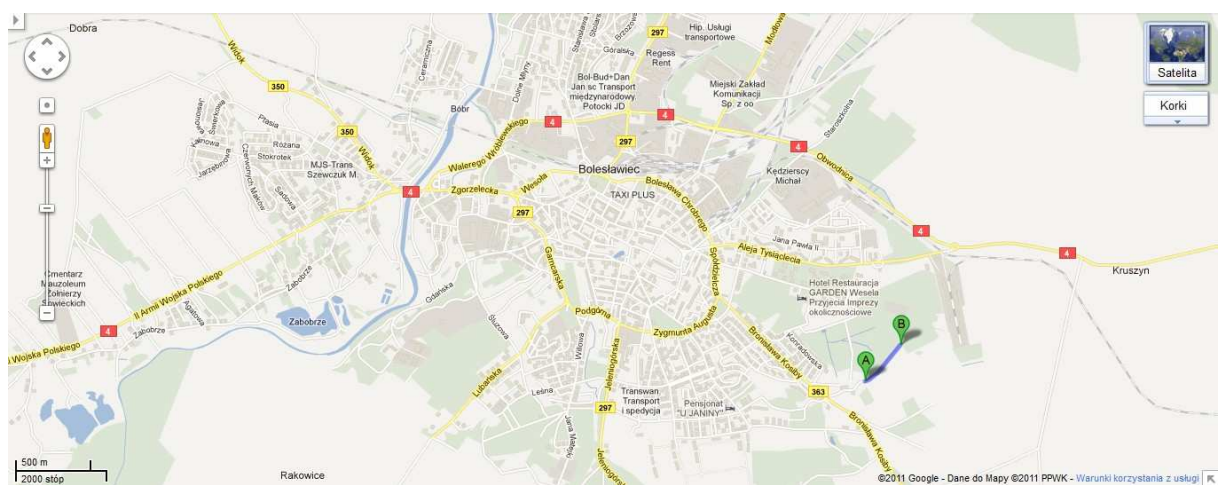
23	200	Lipa szerokolistna		23	280	Lipa drobnolistna	
24	250	Lipa drobnolistna		24	270	Lipa szerokolistna	
25	302	Lipa szerokolistna	Uszkodzona kora przy odłamanym konarze, wewnątrz wypróchnienie. Drzewo stabilne.	25	210	Lipa drobnolistna	
26	150	Lipa drobnolistna		26	370	Lipa drobnolistna	
27	170	Lipa drobnolistna					
28	220	Lipa szerokolistna					
29	120	Lipa drobnolistna					
30	196	Lipa drobnolistna					
31	368	Lipa drobnolistna	Znaczne wypróchnienie na wys. 350 cm. Potwierdzone siedlisko pachnicy dębowej.				

Lokalizacja alei lipowej

Lokalizacja alei:

Lokalizacja alei w mieście Bolesławiec:

Fotografie drzew w alei lipowej

Stowarzyszenie TRÓJRZECZE
ul. Bankowa 6d/7
59-700 Bolesławiec
www.trojrzecze.pl

Uzasadnienie

Cele, zasady i formy ochrony przyrody żywej i nieożywionej oraz krajobrazu określa ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. W rozumieniu tej ustawy ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody. Celem tej ochrony jest między innymi zachowanie bioróżnorodności, zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony, kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody. Cele te realizowane są między innymi przez obejmowanie zasobów, tworów i składników przyrody formami ochrony przyrody. Jedną z takich form jest ustanowienie pomnika przyrody pojedynczego tworzywa przyrody żywej lub jego skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczającego się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi go wśród innych tworów. Art. 44 ust 1 i ust. 2 ustawy o ochronie przyrody nadaje uprawnienia do ustanowienia pomnika przyrody radzie gminy w drodze jej uchwały.

Aleja, w skład której wchodzi obecnie pięćdziesiąt osiem lip, zlokalizowana jest na działkach gruntowych nr 204 (droga) oraz nr 206 (las). Jest ona częścią założenia parkowego, będącego dziełem, jednego z najlepszych architektów ogrodów na Śląsku i Łużycach w wieku XIX, Edwarda Petzolda. Założenie w tym miejscu parku zlecił mu w roku 1875 Etienn Doussin, ówczesny właściciel tych gruntów. Obecnie teren parku użytkowany jest jako las komunalny i o jego przeszłości świadczą tylko pojedyncze egzemplarze starych drzew (buk, modrzewie, dęby i lipy).

W pniach i konarach dziesięciu spośród lip tworzących aleję stwierdzono wypróchnienia o różnych rozmiarach: od niewielkich do bardzo rozległych, obejmujących ponad połowę obwodu pnia. W wypróchnieniach pięciu z tych drzew stwierdzono stanowiska chronionego gatunku priorytetowego w Unii Europejskiej, to jest chrząszcza - pachnicy dębowej (*Osmoderma eremita*). W Polsce jest on objęty ochroną gatunkową zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. Nr 237, poz. 1419). Z uwagi na rzadkość występowania, chrząszcz ten został umieszczony w Polskiej Czerwonej Księdze, jako gatunek narażony na wyginięcie (Kategoria VU) (Głowaciński Zbigniew i Nowacki Janusz 2004).

Aleja lip stanowi doskonale siedlisko dla życia i rozwoju nie tylko pachnicy dębowej lecz również innych gatunków chronionych chrząszczy odżywiających się drewnem lub próchnem, na przykład kwietnicy okazałej. Obecność ich przyczynia się do tworzenia dogodnych siedlisk dla innych owadów, grzybów, ptaków, drobnych ssaków.

Objęcie alei lip ochroną w formie grupowego pomnika przyrody w celu ochrony chronionych gatunków owadów oraz ich siedlisk przyczyni się zatem również do poprawy wskaźników lokalnej różnorodności biologicznej.

Przewodniczący Rady Miasta

Józef Pokładek